

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΜΑΪΟΥ 2014

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

- A1.** Ο δοκίμιογράφος πραγματεύεται το διαχρονικό αίτημα του ανθρωπισμού και την εξέλιξη του περιεχομένου του από το παρελθόν έως τη σύγχρονη εποχή. Πρόκειται για την αναγωγή του ανθρώπου σε υπέρτατη αξία με βάση τα ιδεώδη της ανιδιοτέλειας και του αλτρουισμού που άλλοτε χαρακτήριζαν εκλεκτούς πνευματικούς ανθρώπους. Σήμερα όμως το αίτημα για ανθρωπιά είναι παγκόσμιο παρά τις αλλοιώσεις που έχει υποστεί η έννοιά του. Αυτό διαπιστώνεται σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής μας καθώς ο υλικός ευδαιμονισμός παραγκωνίζει κάθε ανθρωπιστική αξία. Καταληκτικά, ο δοκίμιογράφος παραθέτει τις προϋποθέσεις διαμόρφωσης ανθρωπιστικής συνείδησης δίνοντας έμφαση στην ανάγκη συνεχούς και έμπρακτης προσπάθειας για την κατίσχυση των ανθρωπιστικών ιδανικών.
- B1.** Αποτελεί αναμφισβήτητη πραγματικότητα ότι η εποχή μας χαρακτηρίζεται από το πνεύμα του υλικού ευδαιμονισμού, καθώς και από την αναγωγή του "έχειν" σε υπέρτατη αξία. Η χρησιμοθηρία, ο ωφελιμισμός, η ιδιοτέλεια και η απληστία έχουν αντικαταστήσει την εντιμότητα, την ευγένεια, την αλληλεγγύη και την ευσυνειδησία. Η γενικευμένη αλλοτρίωση αποτελεί το κύριο κοινωνικό γνώρισμα που αντανakλά περισσότερο στις ανθρώπινες σχέσεις μετατρέποντάς τες σε απρόσωπες και τυπικές. Άλλωστε τα πρότυπα συμπεριφοράς που διαμορφώνονται από τις μεταμοντέρνες τάσεις της εποχής επιβάλλουν τυποποιημένη στάση ζωής θεωρώντας παρωχημένο κάθε ανθρωπιστικό ιδανικό.

B2. α) Η παράγραφος αναπτύσσεται με ορισμό, καθώς ορίζεται η έννοια της ανθρωπιάς («Η "ανθρωπιά" ... του κάθε ανθρώπου») και με παράδειγμα («Ο Ντυνάν ... εν ειρήνη»).

β) έτσι : αιτίου - αποτελέσματος, συμπεράσματος
ωστόσο : αντίθεσης - εναντίωσης

B3. α) αναλίσκεται : αναλώνεται, ξοδεύεται

οικουμενική : παγκόσμια, καθολική

διαστρεβλώσεις : παραποιήσεις

ολωσδιόλου : εντελώς, τελείως

ευζωίας : ευμάρειας

β) κοινόχρηστος ≠ ιδιωτικός, προσωπικός

συμμετοχή ≠ αποχή

αυτοακυρώνεται ≠ αυτοεπιβεβαιώνεται, επαληθεύεται

γνώση ≠ άγνοια

αδιάκοπη ≠ παροδικής, πρόσκαιρης, εφήμερης

B4. α) "αυτός είναι μεγάλος ανθρωπιστής" : αυτούσια μεταφορά λόγων κάποιων άλλων.

"Έρυθρού Σταυρού" : τίτλος ανθρωπιστικής οργάνωσης.

β) "ένα νόμισμα που κυκλοφορεί σ' όλα τα χέρια"

"Η καθημερινή ζωή ολοένα και περισσότερο χάνει τη θαλπωρή, τη γλυκιά ζεστασιά της"

"Είναι ένας ολόκληρος εσωτερικός κόσμος, στην τελείωσή του, που ακτινοβολεί παντού"

Γ1. "Η αναγκαιότητα του ανθρωπισμού στη σύγχρονη εποχή."

Φαινόμενα που αποδεικνύουν το έλλειμμα ανθρωπιάς στην εποχή μας :

- Οι εστίες πολέμου σε διάφορα μέρη της γης.

- Η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος που προκαλεί κινδύνους για την υγεία και υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής.

- Η παραβίαση ατομικών, κοινωνικών, πολιτικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

- Η έλλειψη ανθρωποκεντρικού προσανατολισμού στην επιστήμη και την τεχνολογία.
- Η αποπροσωποποίηση των ανθρωπίνων σχέσεων (μοναξιά, απομόνωση).
- Κυριαρχία πνεύματος υλικού ευδαιμονισμού.
- Αναβίωση εθνικιστικών τάσεων-ρατσισμού.
- Εξαθλίωση στις χώρες του τρίτου κόσμου.
- Εμπορευματοποίηση της γνώσης και έλλειψη του ανθρωποκεντρικού χαρακτήρα της παιδείας.
- Η κυριαρχία της μηχανής και η εξειδίκευση διαμορφώνουν μονομερείς προσωπικότητες.
- Ο αποπροσανατολιστικός χαρακτήρας των ΜΜΕ που οδηγούν στην απόκλιση του ατόμου από τα ηθικά πρότυπα ζωής προβάλλοντας μονομερώς τις υλιστικές αξίες.

Δραστηριότητες ατομικές και συλλογικές, που αποσκοπούν στον περιορισμό αυτού του ελλείμματος:

- Συνειδητοποίηση της αξίας του ανθρωπισμού.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίησή του.
- Συνεχής αγώνας υπεράσπισης των ανθρωπιστικών αξιών και ιδανικών.
- Συμμετοχή σε ανθρωπιστικές οργανώσεις και κινήματα, εθελοντισμός.
- Πίστη στις δυνατότητες και τις ικανότητες του ανθρώπου.
- Παροχή ανθρωπιστικής και όχι τεχνοκρατικής παιδείας.
- Μέριμνα για πλουραλιστική πληροφόρηση από τα ΜΜΕ.
- Διεθνείς οργανώσεις, περιβαλλοντικές, ανθρωπιστικές.
- Ενεργοποίηση των πνευματικών ανθρώπων.
- Προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τη Διεθνή Κοινότητα (ΟΗΕ, UNESCO).
- Συλλογικές προσπάθειες για την ανάπτυξη των χωρών του Τρίτου Κόσμου.
- Διακρατική συνεργασία με στόχο τον περιορισμό των εξοπλισμών και τη διασφάλιση της παγκόσμιας ειρήνης.
- Αμετάθετο χρέος των επιστημόνων να εργάζονται προς όφελος της ανθρωπότητας.